

**Mücadeleciler  
ve  
*Yeniden Milli Mücadele*  
Dergisi**

## **Mücadeleciler ve Yeniden Milli Mücadele Dergisi**

Emrin Çebi

Editörler: Lütfi Sunar & Büşra Bulut

Yayın No: 59

Fikir ve Hareket İncelemeleri Dizisi: 4

ISBN: 978-625-7800-59-4

E-ISBN: 978-625-7800-60-0

1. Basım, Şubat 2022

Yayın Yönetmeni: Yusuf Temizcan

Yayına Hazırlık: Mehmet Beydemir

Musahhih: Furkan Özkul, Zeynep Tanrıkulu

İç Tasarım: Zehra Elif Demirci

Kapak Tasarım: Beyza Nur Onurcan

### **© İLEM Yayınları 2022**

Tüm yayın hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

### **Baskı ve Cilt**

Hazar Reklam Matbaacılık

Sertifika No.: 26482

İskitler / Ankara

Telefon: +90 312 278 50 77

# **ilem**

YAYINLARI

Aziz Mahmut Hüdayi M. Halk C. Türbe Kapısı S. No:13 Üsküdar - İstanbul

Tel: 0216 310 43 18 Faks: 0216 310 43 18

yayin@ilem.org.tr - ilem.org.tr/yayinlar

İLEM Yayınları, İLEM (İlmi Etüdler Derneği) ve Nobel Akademik Yayıncılık ortak markasıdır.

**Mücadeleciler  
ve  
*Yeniden Milli Mücadele Dergisi***

Emrin Çebi

## **Fikir ve Hareket İncelemeleri Dizisi**

Bu dizide 20. yüzyılda İslamcılık düşüncesi içinde etkili olmuş dergiler, isimler, meseleler ile ilgili kısa inceleme kitaplarına yer verilmektedir. İslamcılık düşüncesinin birikimini ve kapsamını ortaya koymak maksadıyla yayımlanacak olan *Fikir ve Hareket İncelemeleri* dizisi, bu alanda sistematik olarak planlanmış ilk seri olma özelliği taşımaktadır. Bu çerçevede dizinin, meselelerin temel düzeyde anlaşılmasına katkı sağlaması hedeflenmektedir.

## Yazar Hakkında

### Emrin Çebi

Emrin Çebi 1978’de Tekirdağ’da dünyaya gelmiştir. İlk, orta ve lise tahsillerini burada tamamladıktan sonra 1995 yılında Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü’nü kazandı fakat başörtüsü yasakları nedeniyle 1999 yılı itibarıyla eğitimine son verildi. 2000 yılında Uluslararası Malezya İslam Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü’ne kabul aldı ve 2004 yılında bu üniversiteden mezun oldu. 2004-2018 yılları arasında İHH İnsani Yardım Vakfı’nın farklı birimlerinde görev aldı. Eylül 2019-Temmuz 2020 tarihleri arasında İstanbul Akademik Sistem Okulları’nda eğitim gören uluslararası lise öğrencilerinin üniversite eğitim danışmanı olarak çalıştı. Halihazırda Maarif Vakfı’nın Pakistan Karaçi okullarında görev yapmaktadır.

Akademik çalışmalar çerçevesinde İstanbul Şehir Üniversitesi Modern Türkiye Çalışmaları’nda “Millet Düşüncesi; Milli İslamcılıkla Ümmetçi İslamcılığın Karşılaştırılması” başlıklı yüksek lisans tezini sundu. Yazarın, Asya’da Müslüman azınlıklar ve Müslüman ülkelere yönelik çalışmaları da bulunmaktadır. *Patani Krallıktan Azınlığa* isimli kitabının yanı sıra "Arakan Raporu", "Keşmir Raporu" da çalışmaları arasında yer almaktadır. 2018 yılında yayımlanan “İslam Dünyasında Eğitim” kitabında da makalesi bulunmaktadır.

# İçindekiler

|                                                                 |    |
|-----------------------------------------------------------------|----|
| Sunuş                                                           | ix |
| Önsöz                                                           | xi |
| Giriş                                                           | 1  |
| Mücadele Birliği Hareketi'nin Doğuşu                            | 5  |
| Mücadele Birliği'nin Temel Dinamikleri ve<br>Düşünce Kaynakları | 11 |
| Yeniden Milli Mücadele Dergisi                                  | 15 |
| “Bütün Vatanseverlerin,<br>Gerçek Müminlerin Mecmuası           | 16 |
| Dergi İçerisinde Ele Alınan Konular ve Fikirler                 | 21 |
| Yeniden Milli Mücadele Dergisinde                               |    |
| İdeolojileşen “Millet” Düşüncesi                                | 24 |
| Millet İdeolojik Yapısının İlmileşmesi: İlmi Sağ                | 31 |
| “Mücadele” Metaforu ve Mücadelenin Hiyerarşisi;                 |    |
| Milli Mücadeleden İslami Mücadeleye                             | 34 |
| Sağ ve Sol Kavramsallaştırması                                  |    |
| Çerçevesinde Mücadele                                           | 42 |
| “Milli Kültür” Tabiri                                           | 51 |
| Millet İdeolojisinin Taşıyıcısı ve Koruyucusu;<br>Milli Devlet  | 57 |

|                                                    |     |
|----------------------------------------------------|-----|
| “Milli Devlet” Olgusunda Türkiye Merkezli          |     |
| Bir Kurtuluş Reçetesi                              | 63  |
| Türk Milleti ve Müslüman Türkler Vurgusu           | 71  |
| <i>Yeniden Milli Mücadele’nin</i>                  |     |
| Millet Mefhumunda “Doğu Meselesi”                  | 78  |
| Millileşme ve İslamlaşma Arasında Mücadele Birliği | 87  |
| Sonuç                                              | 97  |
| Kaynakça                                           | 103 |

## Sunuş

*Fikir ve Hareket İncelemeleri* dizisi ile Türkiye’deki düşünce birikimini yansıtan ve hemen hemen her alanda karşımıza çıkan temel isimler, dergiler, meseleler hakkında bir çerçeve ve özgün bir bakışın ortaya konulması amaçlanıyor. Dizide yer alan kitaplar Türkiye düşünce tarihinin farklı alanlarında merak edilen mevzuları ve isimleri kapsıyor. Bu çerçevede, dizide yer alan eserlerin meselelerin temel bir giriş düzeyinde anlaşılmasına katkı sağlaması hedefleniyor.

Bu seri, 2013 yılından beri İslamcı Dergiler Projesi (İDP) kapsamında sürdürülen çalışmaların bir ürünüdür. 1908’den günümüze kadar yayın yapmış dergilerin dijitalleştirilip kataloglanarak erişilebilir bir hale getirilmesi bu sahaya dönük çalışmaların da genişlemesine yol açtı. Bu vesileyle, tekrar Türkiye’nin yakın tarihinde tartışmaya açılması gereken farklı fikir ve meseleler de açığa çıktı. Son yıllarda İDP’nin ortaya çıkardığı kaynak üzerinden yeni birçok çalışma yapıldı ve yapılmaya devam ediyor.

Bu dizide Türkiye düşünce tarihi içerisinde etkili olmuş ve iz bırakmış fikir ve hareketler detaylı ve

derinlikli bir şekilde inceleniyor. Zamanla genişleyecek dizide yer alan eserlerde, meselelerin etraflica ve farklı bir gözle yeniden okunması amaçlanıyor. Dizide fikirlerin bir hareket içerisinde olduğu dikkate alınarak her bir fikri ve ismi meydana çıkaran arka plana ve harekete özel bir önem verildi. Dizide yer alan eserlerde konuların farklı boyutları, bilinmeyen yanları ve çeşitli tezahürleri özel olarak inceleniyor. Her bir kitap ele alınan meselenin düşünce tarihi içerisindeki konumuna ve katkısına özel olarak ışık tutuyor.

Bu dizide yer alan kitaplar ilgili konu kapsamında güncel çalışmaları olan isimler tarafından yazıldı. İçerik ve biçim bağlamında bir standart dahilinde hazırlanan kitapların her biri ele aldığı konuyu derinlemesine inceliyor. İncelemenin derinliğine ek olarak bu dizide yer alan eserlerin okunurluğuna da özel önem verildi. Bu doğrultuda eserlerin hem çok uzun olmaması hem de kolay takip edilebilir olması gözetildi. Bunu sağlamak üzere kitaplar arası geçişlilikler ve bağlantılar titiz bir şekilde takip edildi. Ayrıca eserlere gerektiğinde arşiv malzemeleri, görseller ve birincil kaynaklardan alıntılar da ilave edilerek içeriğin daha da zenginleşmesi sağlandı.

Bugüne kadar hiç çalışılmamış konular kadar çokça konuşulan fakat derinlemesine çalışılmamış birçok mesele bu dizide müstakil olarak ele alınıyor. *Fikir ve Hareket İncelemeleri* dizisi Türkiye'deki düşünce hayatı, siyasal hareketler ve toplumsal değişimler üzerine çalışanlar ve bu alana ilgi duyan herkes için temel bilgi kaynağı olma niteliği taşıyarak okuyucuların istifadesine sunuluyor.

## Önsöz

*Yeniden Milli Mücadele* (YMM) dergisi, 1960 sonlarında bir grup üniversite öğrencisi tarafından kurulan Mücadele Birliği Hareketi'nin 1970 yılıyla birlikte çıkmaya başlayan bir yayınıdır. 1970-1980 yılları arasında haftalık olarak yayımlanmış olan derginin bu çalışma çerçevesinde ise ilk bir yılı ele alınmıştır. Derginin ilk yılının tercih edilmesinin sebebi ise 1970'li yıllarda Milli İslamcılığın etkili bir temsilcisi olmasından, argüman ve tezlerinin bu ilk bir yıl içinde inşa edilme-ye çalışılmasından dolayıdır. Bu sebeple de YMM'nin yaklaşık ilk bir yılını kapsayan 62 sayısı taranmıştır. Taramalar genel olarak derginin misyonu olarak ifade edilen bir “millet” düşüncesinin inşası çerçevesinde bu kavrama yüklenen anlamlar yine aynı kavram çerçevesinde ele alınan konular üzerinden yapılmıştır.

1970 sonlarına kadar YMM dahil, dini içerikli, muhafazakar, mukaddesatçı ya da milliyetçi bir duruş sergileyen yayınlarda, Osmanlı'nın yıkılışının travmasını üzerinden atamamış ve ona özlemin ortak vurgu olduğu bir mukaddesatçılık genel tutumdur. Buradan hareketle özellikle YMM'nin inancına göre henüz

bağımsızlığını tam olarak gerçekleştirmemiş Türkiye Cumhuriyeti Batılılaşma dayatmasından kurtularak “millileşme”li ve böylece tam bağımsızlığını gerçekleştirmelidir. Bu kurtuluş reçetesinde Türkiye’den başlayacak olan millileşme ve bu sürecin sonunda gerçekleşecek tam bağımsızlaşmanın, sonrasında tüm İslam dünyasına yansıtacağı inancı hakimdir. Böylece bu kurtuluş reçetesinde millileşmeden İslamlaşmaya, Türkiye’den İslam dünyasına doğru bir hiyerarşi belirlenmektedir.

Buradan hareketle YMM’nin odağı olan “millet düşüncesi” çerçevesinde Türkiye’ye dair meseleler, uluslararası konuların dergide yorumlanmaları, dinin sosyal ve siyasi boyuttaki konumuna dair düşünceler, sağ cenahtaki diğer yapılarla ilişkileri bu çalışma çerçevesinde derlenmeye çalışılmıştır. Bu konular dergide “millet ideolojisi”ni temellendirmeye çalıştığı diğer yazı dizilerinden faydalanılarak ele alınmıştır. Yine derginin millet düşüncesiyle ilgili fikir verecek olan başkaca yazı ve haber yorumları da bu taramalar çerçevesinde dikkate alınmış, diğer konular bu merkez konu etrafında irdelenmiştir.